

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Ο περί Διαμεσολάβησης σε Οικογενειακές Διαφορές Νόμος του 2019 (Ν. 62(Ι)/2019) («Νόμος») ρυθμίζει το θεσμό της διαμεσολάβησης σε οικογενειακές διαφορές.

Σκοπός της διαμεσολάβησης είναι να βοηθηθούν τα μέρη, με τη συμβολή ενός διαμεσολαβητή, ώστε να καταλήξουν σε κοινές αποφάσεις για διευθέτηση των οικογενειακών διαφορών τους, έξω από τις αίθουσες των Δικαστηρίων.

Ο παρών Κώδικας Δεοντολογίας καθορίζει τις αρχές, βάσει των οποίων πρέπει να ενεργούν οι διαμεσολαβητές οικογενειακών διαφορών και η τήρησή του είναι απαραίτητη σε κάθε είδους διαμεσολάβηση οικογενειακών διαφορών.

Ο παρών Κώδικας Δεοντολογίας πρέπει να ακολουθείται από κάθε εγκεκριμένο διαμεσολαβητή, ενώ κάθε φορέας που παρέχει υπηρεσίες διαμεσολάβησης σε οικογενειακές διαφορές, δύναται ομοίως να δεσμευθεί ότι θα τηρεί τον παρόντα Κώδικα, ζητώντας από τους διαμεσολαβητές που ενεργούν υπό την αιγίδα του να τον εφαρμόζουν. Οι εν λόγω φορείς παρέχουν πληροφορίες για τα μέτρα που λαμβάνουν προκειμένου να προάγουν την τήρηση του Κώδικα από τους διαμεσολαβητές οικογενειακών όπως, για παράδειγμα, μέσω επιμόρφωσης, αξιολόγησης και παρακολούθησης.

Για τους σκοπούς του παρόντα Κώδικα:

«διαμεσολάβηση» σημαίνει κάθε διαρθρωμένη διαδικασία, κατά την οποία δύο ή περισσότερα μέλη μιας οικογένειας επιχειρούν να καταλήξουν σε συμφωνία για την επίλυση οικογενειακών τους διαφορών, με τη βοήθεια τρίτου προς τα μέρη προσώπου, δηλαδή, του «διαμεσολαβητή»·

«διαμεσολαβητής» σημαίνει τρίτο προς τα μέρη της διαφοράς πρόσωπο, το οποίο είναι εγγεγραμμένο στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών που τηρεί το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, και στο οποίο ανατίθεται η διεξαγωγή διαμεσολάβησης, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου.

Η τήρηση του Κώδικα Δεοντολογίας δεν θίγει την εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας και των κανόνων που διέπουν την άσκηση επιμέρους επαγγελματών.

Περιεχόμενα

1. ΠΡΟΣΟΝΤΑ/ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥΣ.....	1
1.1. Προσόντα/Συνεχής κατάρτιση.....	1
1.2. Προώθηση των υπηρεσιών του διαμεσολαβητή.....	1
2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ.....	2
2.1. Εμπιστευτικότητα, Ουδετερότητα, Αμεροληψία.....	2
2.1.1.Εμπιστευτικότητα.....	2
2.1.2.Ουδετερότητα.....	3
2.1.3. Αμεροληψία.....	3
2.2. Διασφάλιση συμφέροντος του παιδιού.....	4
2.3. Απαγόρευση διακρίσεων.....	5
2.4. Εθελουσία συμμετοχή των μερών.....	5
2.5. Ευαλωτότητα μερών.....	5
3. ΑΠΟΔΟΧΗ ΡΟΛΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ.....	7
3.1. Πρώτη Συνεδρία.....	7
3.2. Καθορισμός Αμοιβής.....	7
3.3. Ενημέρωση μερών.....	7
4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ.....	9
5. ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ.....	11

1. ΠΡΟΣΟΝΤΑ/ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥΣ

1.1. Προσόντα/Συνεχής κατάρτιση

Πρόσωπο που επιθυμεί να ασκήσει το επάγγελμα του διαμεσολαβητή πρέπει να πληροί τα εκ του νόμου τα απαιτούμενα ελάχιστα προσόντα, στα οποία περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων η επιτυχής παρακολούθηση ειδικού προγράμματος εκπαίδευσης. Η πλήρωση των εκ του νόμου προβλεπόμενων προσόντων είναι μία συνεχής υποχρέωση και δεν εξαντλείται με την εγγραφή κάποιου στο σχετικό Μητρώο. Επομένως, ο διαμεσολαβητής οφείλει να μεριμνά ότι διατηρεί τα προσόντα αυτά καθ' όσο είναι σε ισχύ η εγγραφή του στο Μητρώο και ειδικότερα πριν την ανάληψη του ρόλου του διαμεσολαβητή σε μία οικογενειακή διαφορά.

Ο διαμεσολαβητής, οφείλει, επιπλέον, να μεριμνά για τη συνεχή επιμόρφωση και επαγγελματική κατάρτισή του για να μπορεί να εκτελεί επιμελώς και αποτελεσματικά τα καθήκοντά του όποτε του ζητηθεί. Ως εκ τούτου, αποτελεί καθήκον του η συνέχιση της κατάρτισής του, ώστε να είναι ενήμερος για τις εξελίξεις που λαμβάνουν χώρα τόσο σε τοπικό, όσο και διεθνές επίπεδο στον τομέα του οικογενειακού δικαίου και της οικογενειακής διαμεσολάβησης.

Παράλληλα, ο διαμεσολαβητής πρέπει να μεριμνά για τη θεωρητική και πρακτική εξοικείωσή του με τις διάφορες τεχνικές διαμεσολάβησης και με τη διαχείριση δύσκολων περιστατικών, όπως είναι για παράδειγμα οι συγκρουσιακές σχέσεις μεταξύ συζύγων και τέκνων, περιστατικά βίας και σχέσεις ισχύος.

1.2. Προώθηση των υπηρεσιών του διαμεσολαβητή

Ο διαμεσολαβητής δύναται να προάγει τις υπηρεσίες που προσφέρει, υπό τον όρο ότι ενεργεί κατά τρόπο επαγγελματικό, ειλικρινή και αξιόπιστο.

2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Η διαμεσολάβηση αποσκοπεί στην εξεύρεση κοινών αποφάσεων και συναινετικών λύσεων μεταξύ των μερών. Μέσω της διαμεσολάβησης, επιδιώκεται ο περιορισμός των συγκρουσιακών σχέσεων, η βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των μερών, η διατήρηση των οικογενειακών σχέσεων και μετά την επίλυση της υπό κρίση διαφοράς, όπου αυτό είναι επιθυμητό.

Επιπλέον, η διαμεσολάβηση, ως εξωδικαστική και εναλλακτική μορφή επίλυσης διαφορών πρέπει χαρακτηρίζεται από ταχύτητα και να είναι μία σχετικά οικονομική διαδικασία, τουλάχιστον συγκριτικά με την αντίστοιχη δικαστική.

Ο διαμεσολαβητής είναι υποχρεωμένος, σε κάθε διαδικασία διαμεσολάβησης να ασκεί τις εξουσίες και καθήκοντά του σύμφωνα με τις πιο κάτω αρχές:

(α) της εμπιστευτικότητας, ουδετερότητας, αμεροληψίας

(β) διασφάλισης του συμφέροντος του παιδιού·

(γ) εθελούσιας συμμετοχής των μερών·

(δ) απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, θρησκείας, φύλου, εθνοτικής ή φυλετικής καταγωγής, κοινότητας, πεποιθήσεων, κοινωνικής ή οικονομικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο·

(ε) συνυπολογισμού ενάλωτης κατάστασης οποιουδήποτε των μερών στη διαμεσολάβηση·

2.1. Εμπιστευτικότητα, Ουδετερότητα, Αμεροληψία

2.1.1.Εμπιστευτικότητα

Μία από τις βασικές αρχές της διαμεσολάβησης είναι η εμπιστευτικότητα, η οποία βαραίνει όχι μόνο τον διαμεσολαβητή, αλλά και όλα τα εμπλεκόμενα στη διαδικασία διαμεσολάβησης μέρη.

Η αρχή της εμπιστευτικότητας επιτρέπει στα μέρη να μιλήσουν ανοικτά και να εκφραστούν ελεύθερα. Με τον τρόπο αυτό, δίνεται η δυνατότητα στον διαμεσολαβητή να εντοπίσει τους πραγματικούς λόγους σύγκρουσης και να βοηθήσει αποτελεσματικότερα στην εξεύρεση συμβιβαστικών λύσεων.

Η αρχή της εμπιστευτικότητας απαιτεί όπως όλες οι συζητήσεις, πληροφορίες, έγγραφα που ανταλλάσσονται στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης, θεωρούνται ως απόρρητα/-ες. Ως εκ τούτου, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο οποιασδήποτε δικαστικής ή άλλης διαδικασίας ή να κοινοποιηθούν σε τρίτο πρόσωπο.

Σε περίπτωση που πληροφορία έχει κοινοποιηθεί εμπιστευτικά στον διαμεσολαβητή από ένα μέρος, δεν επιτρέπεται στον πρώτο να κοινοποιήσει την εν λόγω πληροφορία στα άλλα μέρη.

Βέβαια, δεν πρόκειται για μία απόλυτη απαγόρευση, αλλά ο νόμος επιτρέπει την κοινοποίηση πληροφοριών όταν, για παράδειγμα παρέχεται η σχετική συγκατάθεση από τα μέρη ή η κοινοποίηση της εκάστοτε πληροφορίας είναι υποχρεωτική βάσει του νόμου.

Τονίζεται, ότι ο διαμεσολαβητής απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης της εμπιστευτικότητας όταν υπάρχει υπόνοια ότι πρόσωπο που συμμετέχει στη διαδικασία διαμεσολάβησης και ιδιαίτερα παιδί έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί βία ή κακοποίηση. Σε τέτοια περίπτωση, μάλιστα, ο διαμεσολαβητής είναι υποχρεωμένος να ενημερώσει άμεσα τις αρμόδιες αρχές.

2.1.2. Ουδετερότητα

Ο διαμεσολαβητής θα πρέπει να διατηρεί ουδέτερη στάση και ίση απόσταση από τα εμπλεκόμενα μέρη, καθ' όλη τη διάρκεια της διαμεσολάβησης. Δεν πρέπει να δίνει την εντύπωση ότι τάσσεται υπέρ των συμφερόντων ή των θέσεων κάποιου από τα μέρη.

Επιπλέον, πρέπει να παραμένει ουδέτερος ως προς την έκβαση της διαμεσολάβησης. Με άλλα λόγια, ο διαμεσολαβητής δεν θα πρέπει να επιδιώκει την επιβολή οποιασδήποτε προτιμώμενης λύσης στα μέρη, ή/και να τα επηρεάζει, ώστε να την υιοθετήσουν, είτε επιχειρώντας να προβλέψει το αποτέλεσμα της δικαστικής διαδικασίας είτε άλλως πως.

Δεν θεωρείται ότι παραβαίνει την αρχή της ουδετερότητας όταν πληροφορεί τα μέρη για πιθανές επιλογές ή λύσεις, καθώς επίσης και για τις νομικές ή άλλες επιπτώσεις που μπορεί αυτές να έχουν ή όταν τα βοηθά να εξετάσουν λύσεις, ξεκαθαρίζοντας ωστόσο, εξ αρχής, ότι η καθοδήγηση που δίνει δεν συνιστά νομική ή επαγγελματική συμβουλή.

Επιπλέον, αν τα μέρη συγκατατίθενται, ο διαμεσολαβητής μπορεί να τους ενημερώσει (στην περίπτωση που αυτό εφαρμόζεται) ότι θεωρεί ότι η επίλυση την οποία επιδιώκουν πιθανόν να εκφεύγει των παραμέτρων που έχει εγκρίνει ή επιβάλει το δικαστήριο.

2.1.3. Αμεροληψία

Ο διαμεσολαβητής πρέπει διαρκώς να ενεργεί ή/και να δίδει την εντύπωση ότι ενεργεί με αμεροληψία απέναντι στα μέρη και να μεριμνά για την ισότιμη εξυπηρέτηση των συμφερόντων όλων των μερών. Βέβαια, όταν εμπλέκονται παιδιά, το συμφέρον των τελευταίων προέχει έναντι όλων.

Τυχόν περιστάσεις οι οποίες επηρεάζουν ή ενδέχεται να επηρεάσουν την αμερόληπτη κρίση του διαμεσολαβητή, συμπεριλαμβανομένων τυχόν περιστατικών σύγκρουσης συμφερόντων πρέπει να γνωστοποιούνται από τον διαμεσολαβητή στα μέρη πριν την ανάληψη των καθηκόντων του ή αμέσως

μόλις αυτά ανακύψουν ή περιέλθουν εις γνώση του, σε περίπτωση που η διαδικασία διαμεσολάβησης έχει ξεκινήσει.

Ως παραδείγματα σύγκρουσης συμφέροντος ο νόμος αναφέρει τα εξής:

→ κάθε προσωπική ή επαγγελματική σχέση με ένα ή περισσότερα από τα μέρη·

→ οποιοδήποτε οικονομικό ή άλλο συμφέρον, άμεσο ή έμμεσο, από την έκβαση της διαμεσολάβησης·

→ το γεγονός ότι ο διαμεσολαβητής ή άλλο στέλεχος της εταιρείας για την οποία εργάζεται έχει ενεργήσει κατά το παρελθόν υπό άλλη ιδιότητα πλην του διαμεσολαβητή για ένα ή περισσότερα από τα μέρη.

Σε τέτοιες περιπτώσεις ο διαμεσολαβητής είναι καλύτερα να αποφεύγει την ανάληψη του ρόλου διαμεσολαβητή. Ωστόσο, ο νόμος του επιτρέπει να αποδεχθεί ν' αναλάβει καθήκοντα διαμεσολαβητή ή να εξακολουθήσει να τα ασκεί, νοουμένου ότι είναι βέβαιος ότι μπορεί να διεξαγάγει τη διαμεσολάβηση με πλήρη ανεξαρτησία και αμεροληψία, και αφού εξασφαλίσει τη γραπτή συγκατάθεση των μερών.

2.2. Διασφάλιση συμφέροντος του παιδιού

Αναμφίβολα κάθε οικογενειακή διαφορά, έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη και ευημερία των παιδιών. Ως εκ τούτου, ο διαμεσολαβητής πρέπει πάντα να μεριμνά ιδιαίτερα για την ευημερία των παιδιών μιας οικογένειας, και να παροτρύνει τα μέρη να εστιάζουν στις ανάγκες και στο συμφέρον των παιδιών.

Ο διαμεσολαβητής πρέπει να ενθαρρύνει τα μέρη να λαμβάνουν υπόψη τις επιθυμίες και τα συναισθήματα των παιδιών σε κάθε ενέργεια και απόφασή τους. Όπου είναι εφικτό, ο διαμεσολαβητής πρέπει να επεξηγεί τον αντίκτυπο που πιθανόν να έχει μία ενδεχόμενη απόφαση ή/και τελική διευθέτηση μεταξύ των γονέων για το παιδί.

Είναι απαραίτητο όπως, στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης, προσφέρεται η δυνατότητα στα παιδιά, ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά τους, να εκφράσουν τις απόψεις τους, εφόσον βέβαια το επιθυμούν, με φιλικό προς αυτά τρόπο. Το παιδί πρέπει να έχει επιλογή σε σχέση με το πώς, που και ενώπιον ποιων προσώπων θα εκφράσει τις απόψεις του.

Όπου ο διαμεσολαβητής και τα μέρη συμφωνούν ότι είναι αναγκαίο το παιδί να έχει άμεση εμπλοκή στη διαδικασία διαμεσολάβησης, θα πρέπει απαραίτητα να εξασφαλίζεται η ελεύθερη συγκατάθεσή του παιδιού.

Ένας διαμεσολαβητής που σκοπεύει να συζητήσει και να έρθει σε άμεση επαφή με παιδιά πρέπει να είναι ειδικά καταρτισμένος για να το πράξει.

Σε περίπτωση που ο διαμεσολαβητής έχει υπόνοια ότι το παιδί έχει υποστεί ή είναι πιθανόν να υποστεί βλάβη, οφείλει να συμβουλευτεί τα μέρη όπως ζητήσουν βοήθεια από τους αρμόδιους φορείς. Εάν η βλάβη που έχει υποστεί ή δυνατόν να υποστεί το παιδί συνίσταται σε βία ή κακοποίηση, τότε ενημερώνει ο ίδιος άμεσα τις αρμόδιες αρχές.

Όπου ο διαμεσολαβητής κρίνει ότι τα μέρη ενεργούν ή σκοπεύουν να ενεργήσουν με τρόπο που ενδέχεται να αποβεί επιζήμιος στην ευημερία παιδιού της οικογένειας ο διαμεσολαβητής, δύναται να αποσυρθεί από τη διαμεσολάβηση. Ο λόγος για τον οποίο προβαίνει στην ενέργεια αυτή πρέπει να διατυπωθεί άμεσα γραπτώς.

2.3. Απαγόρευση διακρίσεων

Ο διαμεσολαβητής οφείλει να μεταχειρίζεται τα μέρη ισότιμα, χωρίς καμία διάκριση λόγω φυλής, χρώματος, θρησκείας, φύλου, εθνοτικής ή φυλετικής καταγωγής, κοινότητας, πεποιθήσεων, κοινωνικής ή οικονομικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού. Οποιοσδήποτε προσωπικές προκαταλήψεις του διαμεσολαβητή δεν πρέπει να εμφιλοχωρούν στη διαδικασία της διαμεσολάβησης.

2.4. Εθελουσία συμμετοχή των μερών

Η έναρξη της διαδικασίας της διαμεσολάβησης και η επιτυχής έκβασή της συναρτάται από την ελεύθερη συμμετοχή των μερών σε αυτή. Επομένως, είναι υποχρέωση του διαμεσολαβητή να βεβαιώνεται ότι όλα τα μέρη συμμετέχουν με την ελεύθερη βούλησή τους στην ενώπιον του διαδικασία και όχι κατόπιν εξαναγκασμού ή ψυχικής πίεσης ή απειλής.

Ο διαμεσολαβητής πρέπει να επιδιώκει να ανακαλύψει κατά πόσο υπάρχει φόβος κακοποίησης ή οποιασδήποτε άλλης βλάβης, καθώς και αν υπάρχουν κατηγορίες ότι κάποιος από τα μέρη άσκησε βία ή πιθανολογείται ότι θα ασκήσει βία στο άλλο μέρος (ή σε παιδί).

Η εθελούσια συμμετοχή των μερών στη διαδικασία πρέπει να εξετάζεται από το διαμεσολαβητή καθ' όλη τη διάρκεια της διαμεσολάβησης και ιδιαίτερα πριν τη σύναψη της συμφωνίας συμβιβασμού. Πρέπει να δίδεται η δυνατότητα στα μέρη ανά πάσα στιγμή να αποφασίσουν την διακοπή της διαμεσολάβησης.

2.5. Ευαλωτότητα μερών

Οι ανισομερείς σχέσεις και οι εν γένει ανισότητες είναι μία κοινωνική πραγματικότητα που συναντάται και αντικατοπτρίζεται και στις οικογενειακές σχέσεις. Ο διαμεσολαβητής πρέπει να έχει επίγνωση της πιθανότητας να υπάρχει ανισορροπία ισχύος μεταξύ των μερών λόγω κοινωνικής ή οικονομικής υπεροχής του ενός συζύγου έναντι του άλλου ή ανισότητας που προκύπτει λόγω συναισθηματικής ή σωματικής κακοποίησης, χειραγώγησης, απειλών, εξαναγκασμού, χειριστικής συμπεριφοράς.

Ο διαμεσολαβητής πρέπει να επιδιώκει την αποτροπή χειριστικής ή εκφοβιστικής συμπεριφοράς από οποιονδήποτε συμμετέχοντα, και πρέπει να ενεργεί έτσι ώστε να αποκαθίσταται οποιαδήποτε ανισορροπία ισχύος μεταξύ των μερών. Μία τέτοια συμπεριφορά, πιθανόν να καταστήσει άδικη ή αναποτελεσματική τη διαμεσολάβηση. Ως εκ τούτου, ο διαμεσολαβητής πρέπει να λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα, περιλαμβανομένου και του τερματισμού της διαμεσολάβησης εάν το κρίνει αυτό αναγκαίο, ώστε να αποτρέψει πιθανή άδικη ή αναποτελεσματική έκβαση της διαμεσολάβησης.

Όπου υπάρχουν κατηγορίες ή υποψίες για κακοποίηση, ο διαμεσολαβητής πρέπει να συζητήσει με το μέρος που ενδέχεται να είναι θύμα τέτοιας συμπεριφοράς, για το αν θέλει να συμμετέχει ή να εξακολουθεί να συμμετέχει στη διαμεσολάβηση, εξετάζοντας ταυτόχρονα το ενδεχόμενο τερματισμού της συμφωνίας διαμεσολάβησης.

Παράλληλα, ο διαμεσολαβητής παρέχει πληροφορίες στο ενδεχόμενο θύμα για τις διαθέσιμες υπηρεσίες στήριξης, ενώ ενημερώνει άμεσα τις αρμόδιες αρχές.

3. ΑΠΟΔΟΧΗ ΡΟΛΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ

Η διαδικασία της διαμεσολάβησης ξεκινά με τη σύναψη της συμφωνίας διαμεσολάβησης μεταξύ των μερών και του διαμεσολαβητή. Ωστόσο, η διαμεσολάβηση, ως μορφή επίλυσης διαφορών, δεν είναι κατάλληλη για όλες τις οικογενειακές διαφορές. Επομένως, ο διαμεσολαβητής οφείλει να εξετάσει και να διευκρινίσει ορισμένα ζητήματα πριν αποφασίσει να αναλάβει τον ρόλο του διαμεσολαβητή σε μία συγκεκριμένη περίπτωση.

3.1. Πρώτη Συνεδρία

Όταν τα μέρη προσεγγίσουν τον διαμεσολαβητή αυτός πρέπει να διευθετήσει μία πρώτη συνεδρία με τα εμπλεκόμενα μέρη, για να προσδιορίσει το είδος και την έκταση των διαφορών μεταξύ των μερών. Αυτό θα βοηθήσει τον διαμεσολαβητή να αξιολογήσει κατά πόσον η διαφορά που έχει ενώπιον του μπορεί να επιλυθεί μέσω της διαδικασίας διαμεσολάβησης. Επιπλέον, θα μπορέσει να εξετάσει και ο ίδιος κατά πόσο διαθέτει τον απαιτούμενο χρόνο, γνώσεις και προσόντα για τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης διαμεσολάβησης.

Σημειώνεται ότι, εφόσον του ζητηθεί, ο διαμεσολαβητής πρέπει να παράσχει στα μέρη πληροφορίες σχετικά με τις γνώσεις και την πείρα του.

3.2. Καθορισμός Αμοιβής

Οι περί της Διαμεσολάβησης σε Οικογενειακές Διαφορές Κανονισμοί του 2022 καθορίζουν την εύλογη αμοιβή που αναμένεται να λάβει ο διαμεσολαβητής σε μία οικογενειακή διαφορά, ανάλογα και με το είδος της. Ωστόσο, τα μέρη και ο διαμεσολαβητής μπορούν να καθορίσουν διαφορετικό ύψος αμοιβής. Σε κάθε περίπτωση τα μέρη πρέπει να γνωρίζουν εξ αρχής τον εκτιμώμενο χρόνο και το συνολικό κόστος που αναμένεται να έχει η διαμεσολάβηση. Ο τρόπος και ύψος αμοιβής πρέπει να καταγράφονται στη συμφωνία διαμεσολάβησης.

Ο διαμεσολαβητής πρέπει να εξετάζει κατά πόσο τα μέρη πιθανόν να είναι δικαιούχοι δωρεάν αρωγής διαμεσολάβησης. Σε περίπτωση που φαίνεται να πληρούν τις προϋποθέσεις, τότε ο διαμεσολαβητής πρέπει να ενημερώσει τα μέρη για την ακολουθητέα διαδικασία.

3.3. Ενημέρωση μερών

Πριν την ανάληψη των καθηκόντων του, ο διαμεσολαβητής μεριμνά ότι τα μέρη της σκοπούμενης διαμεσολάβησης κατανοούν το σκοπό και τα χαρακτηριστικά της διαδικασίας, καθώς και το ρόλο του διαμεσολαβητή και των μερών στη διαδικασία. Τους ξεκαθαρίζει πως η διαδικασία αυτή διαφέρει από άλλες υπηρεσίες που παρέχουν για παράδειγμα σύμβουλοι γάμου και σχέσεων, θεραπευτές ή νομικοί εκπρόσωποι, αλλά και από τη δικαστική διαδικασία.

Παράλληλα, ο διαμεσολαβητής ενημερώνει τα μέρη για τις γενικές αρχές που διέπουν τη διαδικασία της διαμεσολάβησης, συμπεριλαμβανομένης της φύσης, των ορίων, των αρχών της εχεμύθειας, της αμεροληψίας, τους τρόπους

περάτωσης της διαδικασίας και την υποχρέωση του διαμεσολαβητή για επίδειξη ειδικής φροντίδας για την ευημερία παιδιών της οικογένειας, εάν υπάρχουν.

Επιπλέον, τα μέρη ενημερώνονται ότι όλες οι συζητήσεις και οι διαπραγματεύσεις που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης διεξάγονται υπό το καθεστώς επαγγελματικού απορρήτου, ως προνοεί το άρθρο 28 του Νόμου.

Ο διαμεσολαβητής πρέπει να βεβαιωθεί, πριν από την έναρξη της διαμεσολάβησης ότι τα μέρη έχουν κατανοήσει και συμφωνήσει ρητώς τους όρους και τις προϋποθέσεις της συμφωνίας διαμεσολάβησης, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που ενδεχομένως διέπουν τις υποχρεώσεις εχεμύθειας που βαρύνουν τον διαμεσολαβητή και τα μέρη.

4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Ο διαμεσολαβητής πρέπει να φροντίζει για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας, λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα της εκάστοτε υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών ανισορροπιών ισχύος μεταξύ των εμπλεκομένων, τυχόν επιθυμιών που έχουν εκφράσει τα μέρη, των εφαρμοστέων κανόνων και της ανάγκης για ταχεία επίλυση της διαφοράς.

Ο διαμεσολαβητής πρέπει να διευθύνει και να έχει κυρίαρχο ρόλο στη διαδικασία της διαμεσολάβησης. Ωστόσο, θα πρέπει να συμβουλευεται τα μέρη για αποφάσεις οργάνωσης της διαδικασίας, όπως είναι η σειρά των ζητημάτων που θα συζητηθούν, ο καθορισμός ημερήσιας διάταξης της συνεδρίας και ο χρόνος και τόπος διεξαγωγής της συνεδρίας. Αν το κρίνει σκόπιμο, ο διαμεσολαβητής δύναται να διευθετήσει και ξεχωριστές συναντήσεις με τα μέρη, νοουμένου ότι δεν παραβιάζει τις βασικές αρχές της διαμεσολάβησης.

Οι συνεδριάσεις διαμεσολάβησης διεξάγονται συνήθως χωρίς την παρουσία δικηγόρων. Ωστόσο, δικηγόροι ή συνήγοροι που εκπροσωπούν τους συμμετέχοντες είναι δυνατόν να προσκληθούν στη διαδικασία διαμεσολάβησης και στις διάφορες επικοινωνίες εάν συμφωνούν οι συμμετέχοντες και εάν ο διαμεσολαβητής το κρίνει κατάλληλο.

Όπου ενδείκνυται και με τη σύμφωνη γνώμη όλων των μερών, δύναται να διευθετηθεί η συμμετοχή εμπειρογνώμονα στη διαδικασία διαμεσολάβησης. Σε μία τέτοια περίπτωση τα μέρη ενημερώνονται εκ των προτέρων ότι τα έξοδα βαραίνουν και τα δύο μέρη από κοινού, εκτός αν η συμφωνία διαμεσολάβησης προνοεί διαφορετικά.

Ο διαμεσολαβητής βοηθά τα μέρη να προσδιορίσουν τα ζητήματα που τους απασχολούν, να εντοπίσουν τυχόν σημεία που συμφωνούν και να διερευνήσουν πιθανές λύσεις, με στόχο την επίτευξη συμφωνίας.

Ο διαμεσολαβητής διασφαλίζει ότι τα μέρη θα καταλήξουν στην απόφασή τους έχοντας λάβει επαρκείς πληροφορίες και γνώσεις. Ο διαμεσολαβητής ενημερώνει τους συμμετέχοντες για την ανάγκη να αποκαλύψουν πλήρως και ειλικρινά ό,τι σχετίζεται με τα ζητήματα που αποτελούν αντικείμενο της διαμεσολάβησης, και τους βοηθά όπου χρειάζεται να εντοπίσουν τις σχετικές πληροφορίες και όλα τα αποδεικτικά έγγραφα.

Ο διαμεσολαβητής εξασφαλίζει ότι το κάθε μέρος έχει την ευκαιρία να υποβάλει ερωτήματα σχετικά με πληροφορίες που αποκαλύπτονται από κάποιο άλλο μέρος και να ζητήσει περαιτέρω πληροφορίες και έγγραφα όπου απαιτείται.

Ο διαμεσολαβητής φροντίζει ότι οι προτάσεις στις οποίες προχωρούν οι συμμετέχοντες αποτελούν αποτέλεσμα πλήρους ενημέρωσης και ελεύθερης βούλησης. Οι συμμετέχοντες πρέπει να έχουν όσο το δυνατόν καλύτερη κατανόηση των συνεπειών των αποφάσεών τους για τους ίδιους, για τα παιδιά τους και για τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας.

Ο διαμεσολαβητής ενημερώνει τα μέρη για τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από την αναζήτηση ανεξάρτητης νομικής ή και άλλης κατάλληλης συμβουλής όπου αυτό κρίνεται επιθυμητό κατά τη διάρκεια της διαμεσολάβησης. Ο διαμεσολαβητής συμβουλεύει τους συμμετέχοντες ότι είναι προς το συμφέρον τους να αναζητήσουν ανεξάρτητη νομική συμβουλή προτού προχωρήσουν σε τελική συμφωνία, και να τους προειδοποιεί για τους πιθανούς κινδύνους και τα μειονεκτήματα στην περίπτωση που δεν το πράξουν.

5. ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η διαμεσολάβηση στηρίζεται στην ελεύθερη βούληση και συναίνεση των εμπλεκόμενων μερών. Δεν πρόκειται για μία δεσμευτική διαδικασία, επομένως, δεν είναι δεδομένο ότι τα μέρη θα λύσουν τις διαφορές τους και ότι θα καταλήξουν σε συμφωνία συμβιβασμού.

Επομένως, η διαμεσολάβηση και κατ' επέκταση ο ρόλος του διαμεσολαβητή, θεωρείται ότι τερματίζεται στις πιο κάτω περιπτώσεις:

- όταν συναφθεί συμφωνία συμβιβασμού μεταξύ των μερών ·
- όταν συνταχθεί πρακτικό περί μη επίτευξης συμφωνίας συμβιβασμού·
- όταν συμφωνηθεί από τα μέρη να τερματισθεί η διαδικασία·
- όταν ένα από τα μέρη παύει να συναινεί στη συνέχισή της·
- όταν ο διαμεσολαβητής κρίνει ότι η συνέχιση της διαμεσολάβησης κατέστη περιττή ή αδύνατη·
- όταν προκύψει ότι υπάρχει βία.

Ακριβώς λόγω του συναινετικού και μη δεσμευτικού χαρακτήρα της διαμεσολάβησης, ο διαμεσολαβητής υπενθυμίζει στα μέρη ότι είναι ελεύθερα ανά πάσα στιγμή να αποχωρήσουν από τη διαδικασία διαμεσολάβησης. Σε περίπτωση που είτε τα μέρη από κοινού, είτε ένα από τα μέρη αποσύρει τη συναίνεσή του στη διαδικασία, τότε η διαμεσολάβηση τερματίζεται.

Παράλληλα, υπάρχουν περιπτώσεις που ο ίδιος ο διαμεσολαβητής δυνατόν να κρίνει ότι η συνέχιση της διαμεσολάβησης θα είναι ατελέσφορη ή ότι λόγω των ειδικών περιστάσεων της δεν υπάρχει πιθανότητα επιτυχίας και ως εκ τούτου να αποφασίσει τον τερματισμό της διαδικασίας. Μάλιστα, σε περίπτωση που ο διαμεσολαβητής διαπιστώσει ότι έχει ασκηθεί βία κατά οποιουδήποτε μέρους ή κατά παιδιού, τότε ο διαμεσολαβητής οφείλει να τερματίσει τη διαδικασία και να ενημερώσει τις αρμόδιες αρχές.

Για όλες τις περιπτώσεις όπου δεν έχει επιτευχθεί συμφωνία συμβιβασμού μεταξύ των μερών, ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να συντάξει σχετικό πρακτικό στο οποίο καταγράφει συνοπτικά τους λόγους μη επίτευξης της συμφωνίας, το οποίο και υπογράφει ο ίδιος, και τα μέρη, αν το επιθυμούν.

Σε περίπτωση που διαφαίνεται ότι τα μέρη θα καταλήξουν σε συμφωνία συμβιβασμού, τότε ο διαμεσολαβητής λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο προκειμένου να διασφαλίσει ότι η διευθέτηση που ενδεχομένως θα εξευρεθεί για την επίλυση της διαφοράς είναι προϊόν γνώσης και εμπειριστατωμένης συναίνεσης όλων των μερών, καθώς επίσης ότι όλα τα μέρη κατανοούν τους όρους της συμφωνίας. Ακολούθως, συντάσσει γραπτή συμφωνία συμβιβασμού και ενημερώνει τα μέρη για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί ώστε η συμφωνία να καταστεί εκτελεστή στο δικαστήριο.